

KÂMİL AYDOĞAN

HÜZÜN SAATI

BÜTÜN ŞİRLERİ

Hazırlayan
Ali Karaçalı

HECE

şir

Kamil Aydoğan: 1956 yılında Maraş'ta doğdu. Kahramanmaraş İmam Hatip Lisesi ve Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Türkçe Bölümü ve Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı mezunu. Türkçe öğretmenliği ve çeşitli liselerde müdürlük, İzmir ve Ankara'da İl Millî Eğitim Müdürlüğü görevlerinde bulundu. Çeşitli sendika ve sivil toplum kuruluşlarında kurucu, üye ve yönetici olarak çalıştı. Almanya Nürnberg Eğitim Ateşesi olarak görev yaptı. 2016 yılında emekli oldu.

Yazmaya lise yıllarında başladı. İkinci Yazıları'nı kurdu. *Edebiyat, Hece, Edebiyat Ortamı, Kelam, Kıyam* gibi dergilerde yazdı.

Mayıs 2018'de Ankara'da hayata gözlerini yumdu.

Eserleri

Köy Yazıları (Deneme, Edebiyat Dergisi Yayınları, 1982.)

Yük (Şiir, Esra Sanat Yayınları, 1996.)

Hayat Kaç Köşeli (Kişisel Gelişim, Akçağ Yayınları, 1999.)

Hayatın Şiire Sığmayan Yüzü (Şiir, Ercan Yayınları, 2004.)

İçimizin Yıldızları (Yaşantı, Hece Yayınları, 2006, 2015.)

Kısık Vadisi (Roman, Kaynak Hece Yayınları, 2016.)

Arta Kalan (Günlük, Cümle Yayınları, 2015.)

Athk Dağı Türküsü (Hece Yayınları, 2018.)

KÂMİL AYDOĞAN

HÜZÜN SAATI

Bütün Şiirleri

Hazırlayan
Ali Karaçalı

Hece Yayınları: 620
Şiir

©Hece Yayınları

Son Okuma
Ayşe Hicret Karakaya

Birinci Basım
Nisan 2021

Kapak Tasarımı
www.sarakusta.com.tr

Teknik Hazırlık
www.hece.com.tr

ISBN: 978-605-74463-0-5

Baskı

Emsal Matbaa Tanıtım Hizmetleri San. ve Ltd. Şti.
Sertifika No: 46753

HECE Basın Yayın Reklamcılık San. Tic. Ltd. Şti.
Konur Sokak No: 39/1-2 Kızılay-Çankaya/Ankara
T: (0 312) 419 69 13 F: (0 312) 419 69 14
e-posta: hece@hece.com.tr
Sertifika No: 17672

© Eserin bütünüyle ya da kısmen fotokopisinin çekilmesi, mekanik ya da elektronik araçlarla çoğaltılması, kopyalanarak internette ya da herhangi bir veri saklama cihazında bulundurulması, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun hükümlerine aykırıdır ve hak sahiplerinin maddi ve manevi haklarının çiğnenmesi anlamına geldiği için suç oluşturmaktadır.

İÇİNDEKİLER

Sunuş / 7

YÜK

Kar Taneleri /	15
Terazilerde Tartılan /	21
Yanınızda Yürüyen /	30
Söyleşiler /	32
Dostlar /	33
Uzaklıklar /	34
Artı /	36
Hasret /	37
Kırgın /	38
Şimdi /	39
Seki /	40
Duvar /	41
Sıcaktın /	42
Ötesinde /	43
Kül /	44
Gölgeler /	45
Atın Yürüyüşü /	46
Nisan Anısı /	47
Atlar /	48
Issız /	49
Yüreğim /	50
Ayrılık /	51
Birlikteliğimiz /	52
Korku /	53
Serpe /	54
İnce /	55
Hüznün Dışında Her Şey /	59
Kis /	61
Çoban Vakitler /	62
Son /	63
Ad /	64
Bulutsuz Gözlerin /	65
Ölü Yapraklar /	67
Yâr /	68
Ela /	69
Sınav /	71

Söz /	72
Uzak /	73
Kelebeklerin Dansı /	75

HAYATIN ŞİİRE SİĞMAYAN YÜZÜ

Ararım /	83
Aşka Tutunan /	87
Gönül Hikâyesi /	90
Tanışma /	92
Hüzün Saati /	95
Anlatmakla Bitmeyen /	99
Savaş /	101
Yüreğindeki Düğümlerden /	105
Sır /	108
Kurtuluş Lisesi /	112
Martı /	116

KİTAPLARINA GİRMEMİŞ ŞİİRLER

Kuşluk Duaları /	119
Ak /	121
Düğümler /	122
Hurma Uzun Bir Düş /	123
Güzel Günler İçin /	124
İstem /	125
Avuçlarıma /	126
“Uzak” Şiirinin Altına Düşülmüş Beyaz Bir Nottur: /	128
Etimden Sevda Kopartan Bıçaklar Üstüne /	131
Kırık Dökük /	133
Sevda Sözleri /	136
Ara Beni /	141
Bir Yalnız Adamın Hikâyesi /	144

YAYIMLANMAMIŞ ŞİİRLERİ

Ayrılık /	169
Bir Hasret /	171
Beyaz Bulut /	173
Bu Çağ /	176
Sessiz Şiir /	177

SUNU

Şairin dediği gibi, 'her ölüm erken ölümdür' ve beklenmeyendir.

Tam üç yıl geçmiş üzerinden. Göz açıp kapayınca kadar geçen üç yıl. Demek ki hızlı aktığı günlerindemiz ömrün. Üç yıl önce bugünlerde (2018, nisanın son, mayısın ilk günleri) Kâmil Aydoğan'la Hacettepe Onkoloji Hastanesinde, tedavi gördüğü odada, Ömer Faruk Ergezen'le birlikte, ikinci romanı *Atlık Dağı Türküsü*'nün son tashih nüshası üzerinde aldığım notları birlikte gözden geçirirken ölümün de hemen yanı başımızda beklediğini, üzerinde onca titizlendiği, bir an önce basılı hâlini görmek için sabırsızlandığı kitabını basımevine gönderdiğimiz gün de ölüm meleğinin onu alıp götürceğini nerden bilebilirdik? Öyledir; geleceğini kesinlikle bildiğimiz hâlde kendimize ve yakınlarımıza konduramadığımız ve beklemediğimizdir o. Kitabını matbaaya, kendisini ebedî yurduna uğurladığımızda tarih 9 Mayıs 2018'di. Taziye günlerinin hüznünlü bir ikramı gibi gelmişti basımeviden *Atlık Dağı Türküsü*.

Kâmil Aydoğan'la dostluğumuz uzun yıllara dayanır. Nerdeyse elli yıl olmuş. Maraş İmam Hatip Lisesi'nin birinci sınıfında başlayıp bir ömür süren dostluğumuz... Okulun lise kısmına geldiğimizde dört yakın arkadaşlık biz; Kâmil, Mehmet Bal, Ökkeş Aydoğan ve ben. Gece gündüz birlikteydik. Parasız yatılıydık ve edebiyata sevdalıydık. Başka okumalarla birlikte *Edebiyat* ve *Diriliş* dergisini takip ediyor, Necip Fazıl okuyor, onların etkisiyle şiirler, öyküler, denemeler yazmaya, edebiyatın penceresinden dünyayı anlamaya, algılamaya çalışıyor-

duk. Ufkumuzda *Edebiyat* dergisi vardı. Nuri Pakdil ve derginin diğer öncül isimleri Rasim Özdenören, Akif İnan, Erdem Bayazıt, Cahit Zarifoğlu, Alaeddin Özdenören, Osman Sarı, İsmail Kılıoğlu... ve dergide gördüğümüz bütün isimler ufkumuzun parlayan yıldızlarıydı. Kimileriyle irtibat içindeydik. Ankara'da olanlar vardı, Erzurum'da olanlar vardı. Maraş'a geldiklerinde mutlaka bizimle görüşürlerdi. Ya bir pastanede ya da bir çayevinde oturur sohbet ederdik. Bu genellikle Uğrak Pastanesi ya da Hâlis Çayevi olurdu. O yıllarda Erdem Bayazıt'ın bir dönem Maraş İl Halk Kütüphanesine müdür olması, İsmail Kılıoğlu ve Osman Sarı'nın geçici görevle bir süre Maraş'ta bulunmaları aramızda tarifsiz bir heyecan dalgası yaratmıştı. Erdem Bayazıt'ın zaman zaman bizleri çağırarak kütüphanedeki odasında büyük adamlarmışız gibi ağırlaması, şiirden, edebiyattan, neleri, kimleri, nasıl okumamız gerektiğinden söz açması bizleri içten içe hem gönendirir hem de özel bir konuma yükseltirdi. Sanki birden büyüverirdik. İsmail Kılıoğlu'nun o yıllarda Maraş'ta bulunması bizler için başka bir coşku kaynağı olmuştu: 1976 yılının aralık ayında onun öncülüğü ve yönetiminde *Kelam* dergisi yayımlanmıştı. *Kelam*'ın ilk sayısında yazılarımızın, şiirlerimizin yayımlandığını görmek o güne kadar yaşamadığımız bir duygu sağnağıydı; onaylanmış, yazar katına yükselmıştik. Bir ödül, bir özgüven aşısıydı bu. Bu sayıda benim "Korku" adlı bir öyküm ve Akif İnan'ın *Hicret* kitabı üzerine bir yazım ile Kâmil'in kitaplarına da aldığı "Bulutsuz Gözlerin" şiiri yayımlanmıştı.

Kâmil edebiyata şiirle başladı. Ortaokul yıllarından başlayarak şairliğini hep önde tuttu. İlk şiir ve yazı denemelerini önce okul dergisi *Gonca*'da, sonraki yıllarda da Maraş'ta yayımlanan *Kahraman Kent* ve *Işık* gazetelerinde farklı zamanlarda düzenleyip yönettiği "Sanat" sayfalarında yayımladı. Yukarıda andığım *Kelam* dergisinde devam eden şiir ve yazı çalışmaları, üniversite için Ankara'ya gelişimizle birlikte *Edebiyat* dergisine taşındı ve derginin 1984 yılı sonu itibarıyla yayınına ara vermesine kadar sürdü.

En başından beri düşünce dünyamızı, edebiyata ve sanata bakışımızı, ufkumuzu ve açımızı belirleyen ana yol hiç kuşkusuz *Büyük Doğu*, *Diriliş* ve *Edebiyat* geleneğinin açtığı yoldu. Bu gelenek içerisinde ken-

dimizi konumlandırdığımız ve oraya ait hissettiğimiz yer ise *Edebiyat* dergisi ve eylemiydi. Kâmil Aydoğan'ın gerek şiirini gerekse yazısını değerlendirirken Nuri Pakdil'in kavramsallaştırmasıyla 'Yerli Düşünce' olarak adlandırılan bu çizgi ve açının dikkate alınması önemlidir.

Kâmil'in, çocukluğundan beri duygusal, önalıcı, atılımcı ve kabına sığmayan bir yapısı vardı. Görevi dolayısıyla bulunduğu Maraş'ın Andırın ilçesinde M. Ali Zengin'le tanışması kendisine iyi bir arkadaş kazandırmanın yanında birlikte kalıcı sanatsal eylemler gerçekleştirmelerinin de yolunu açtı. Dost oldular. Bu dostluk başka dostlukları doğurdu; halka genişledi. Kitaplar, dergiler, okumalarla farklı bir boyut kazandı. Bilal Öksüz'ün Hayber Kitabevi, Yokuş Sokağın hasır iskemleli çayevleri ve Nedim Ali'nin gazetede ki odası âdeta yazının, şiirin, aynı amaç etrafında yoğurulan dostluğun, yol arkadaşlığının değişmez mekânlarına dönüştü. *İkindi Yazıları* buradan doğdu. Nisan 1985 tarihinde, M. Ali Zengin'in haftalık *Andırın Postası* gazetesinin iç sayfalarında iki tam sayfa olarak başlayan ve 15 günde bir yayımlanan *İkindi Yazıları* sanat sayfası, Haziran 1987'ye kadar bu şekliyle devam etti. Altı bin nüfuslu küçük bir kasabada, elle dizilip basılan bir matbaada hazırlanan *İkindi Yazıları* kısa sürede sanat sayfası sınırlarını aşan bir hüviyet kazandı ve birçok yazarın, şairin izlediği, ürünlerini gönderdiği, göndermek istediği saygın bir edebiyat dergisine dönüştü. İsteyene ücretsiz gönderilen *İkindi Yazıları*, 1987 yılından itibaren, kapandığı Ekim 1994'e kadar, genelde 4, zaman zaman artarak 6 ve 8 sayfalık müstakil bir dergi hüviyetinde "Andırın Postası Sanat Eki" alt başlığı ile yayımlandı. *İkindi Yazıları*'nı H. İsmail Yasin müstearıyla Ocak 1990 yılına kadar Kâmil Aydoğan yönetti. Sayfa düzeni ve düzelti hanesinde ise değişmeyen isim, gazetenin sahibi şair Nedim Ali'ydi. Kâmil'in görevi gereği Ankara'ya gelişinden sonra yöneten hanesinde her sayıda başka bir şairin, yazarın ismi yer almaya başladı.

İkindi Yazıları deneyimi ve başarısı belki de Türk edebiyatında bir ilkti. Yüzlerce yazar ve şairin yazdığı, yazmak istediği, küçük bir Anadolu kasabasından doğmuş coşkun bir edebiyat nehriydi.

Nedim Ali'nin büyük bir özveri ve adanmışlıkla omuz verdiği, Kâmil Aydoğan'ın öncülük ettiği, yönettiği, yazılarını ve şiirlerini

yayımladığı bir nehir.

Aydoğan'ın zaman zaman şiirlerini yayımladığı dergiler olarak andıklarımızın dışında başta *Hece* olmak üzere *Mavera*, *Kayıtlar*, *Edebiyat Ortamı*, *Yalnız Ardiç* dergilerini anabiliriz.

Aydoğan'ın edebî dünyasında şiir öncelikli olarak var olmasına, yazı hayatına şiirle başlamasına rağmen daha çok denemeleri, günlükleri ve romanlarıyla öne çıktı. Öteden beri, onun şairliğinin ikinci planda, gölgede kalıyor gibi olmasına kendi adıma hep hayıflandım. Biliyordum ki Kâmil hayata hep şiir penceresinden baktı; acısı ve tatlısıyla, gurbeti ve sılasıyla hayatı bir şiir gibi karşıladı ve ağırladı. Yokluğu da varlığı da, aşkı da arkadaşlığı da, gurbeti de sılayı da şiirlerinin öznesi yaptı. Yaşadıklarını yazdı. Şiirinin yapısı, teması, sesi kendine özgüydü ve özgündü. Hep kendi hikâyesinin çevresinde dönüp durdu, oraya yaslandı. Şiirinin de yazısının da yaslandığı hazine çocukluğuydu; sadece sekiz yaşına kadar kalabildiği ama bir ömür dilinden düşürmediği köyü Kertmen'di. Kertmen onun için doyamadığı ana kucacıydı. Orda yitirmişti Medine annesini, gözü de gönlü de hep oraya dönüktü. *Atlık Dağı Türküsü*'nün kahramanı Halil Yakup'un, en sonunda, küllerinden yeniden doğmak için gittiği yer de orasıydı; Kartalinen, yani Kertmen.

Onun, ilk düzyazı denemeleri olan *Köy Yazuları*'ndan *İçimizin Yıldızları*'na, romanları *Kıskık Vadisi*'nden *Atlık Dağı Türküsü*'ne ve hatta günlüklerinden bir bölümünü oluşturan *Arta Kalan*'a bakıldığında oralarda da derin bir şiir ırmağının aktığını görürüz.

Kâmil Aydoğan, ömrü boyunca daha küçücük bir çocukken annesinin ölümüyle yara alan kalbiyle cedelleşip durdu. Yedi sekiz yaşlarında iken yaralanan bu yetim kalbi her fırsatta deşti, kanattı. Denebilir ki hayatı boyunca anne yokluğunun açtığı derin boşluğu doldurmak için çırpınıp durdu; şiirler yazdı, günlük defterlerini hasret gözyaşı ve sıla özlemiyle suladı, romanlarında hep o türküyü söyledi. İmamlık, öğretmenlik, yöneticilik, sendikacılık yaptı, bürokrasi koridorlarında dolu dizgin koştu; kalbine güç yetiremediği, evlere ve şehirlere sığmadığı zamanlarda başını alıp dağlara kaçtı. Bu dağlar Aydos oldu, Işık oldu, Spil oldu, Atlık oldu, Engizek, Erciyes, Toros, Ahırdağı oldu; gücünün yettiğince bağırdı, haykırdı ama peşinden koştuğu hiçbir sevgi, hiçbir

edim ve eylem ondaki bu derin boşluğu dolduramadı. Sığındığı hiçbir sevgi durağı anne özlemine çare olmadı. Çünkü bu dünyada annenin yerini dolduracak bir varlık henüz bulunamadı.

15 Mayıs 2011 tarihli günlüğünde şunları yazıyor:

“15 MAYIS 2011 PAZAR GÜNÜ, annemin hasreti burnumda tütüyor.

Küçük bir çocuk gibi özlüyorum onu.

Annemin hasreti, özlemi öyle bir kuşatıyor ki, hıçkırığa hıçkırığa ağlamak istiyorum.

Tam kırk sekiz yıl oldu, ayrınız.

Kırk sekiz yıldır, ayrılık öykülerine ağlarım.”

Kâmil'in şiirlerini toplamaya, bütün şiirlerini bir kitap bütünlüğü içinde yayına hazırlamaya çalışırken dergilerde yayımlanan hatta kitaplarına aldığı birçok şiiri üzerinde yeniden çalıştığını, emek verdiğini, kimi yerlerde şiirin bağlamını değiştirecek kadar köklü değişiklikler yaptığını gördük. Şüphesiz hemen hemen bütün şairlerde, yazarlarda gördüğümüz bir tutumdur bu. Yenilemek ve daha mükemmelini bulmak arzusu. Bu değişiklikleri hem şairin öz şiiri yakalama çabası olarak hem de günlüğünde hayatına, zihin dünyasındaki fırtınalara ilişkin yazdığı şu cümleler bağlamında da okuyabiliriz:

“Hareketli, serüvenlerle dolu bir hayatım oldu. Sadece somut hayatım değil, zihin dünyam da oldukça karmaşık, girift ve savruktu. Hâlâ da öyle. Aslında sadece somut yaşadıklarım ya da zihin dünyam değil; gönül dünyam da kayan yıldızlar, savrulan karlar gibiydi ve derin, deli fırtınaların yurduydü. Bunlarla baş etmeye çalıştım; çalışıyorum.” (*Arta Kalan*, s. 26)

Kâmil Aydoğan'ın sağlığında yayımladığı her iki şiir kitabı da birer seçki niteliğindeydi. Şiirlerin hazırlanmasında öncelikle şairin sağlığında kitap olarak yayımladığı sıralamayı esas aldık. Her kitabı ayrı bir bölüm başlığıyla verdik. Yayımlanan ilk şiir kitabı *Yük*'te¹ yer alan şiirlerinden başlamak üzere daha sonra iki farklı yayınevinden ayrı

¹ *Yük*, Esra Sanat Yayınları, 1996, Konya

zamanlarda yayımlanan *Hayatın Şiire Sığmayan Yüzü*'nde² yer alan şiir-
lere öncelik verdik. Gerek ilk kitabı *Yük*'te gerekse sonraki kitaplarında
yer alan şiirlerin kimileri üzerinde sonradan değişiklikler, eklemeler,
çıkarmalar yaptığını tespit ettik. Dolayısıyla kendisinin son yaptığı
değişiklikleri dikkate alarak kitapta o hâline yer verdik. *Hayatın Şiire
Sığmayan Yüzü*'nün ilk baskısında *Yük*'teki kimi şiirlerin çıkarıldığını,
onların yerine yeni şiirlerin eklendiğini, benzer bir düzenlemenin altı
yıl sonra yayımlanan kitabın ikinci baskısında da yapıldığını gördük.
Şiirlerin sıralamasını ilk kitabı *Yük*'ü esas alarak yaptık. Bu sebeple
Hayatın Şiire Sığmayan Yüzü'nde yer alan şiirlerin büyük kısmı ilk
kitapta yer aldığından bu bölümde göstermedik. Üçüncü bölümde,
ilk dönem şiirlerinden başlayarak çeşitli dergilerde ve son yıllarda
kurduğu kendi internet sitesinde (kamilaydogan.net) yayımlanan ama
kitaplarına girmemiş şiirlerine yer verdik. Bu bölümde yer alan şiirlerin
sıralanmasında da bulabildiğimiz ölçüde ilk yayımlanış tarihlerini esas
aldık. Son bölümde ise herhangi bir yerde yayımlandığını göremediği-
miz şiirlerine yer verdik.

Kitabın ismine bir şiirinin de başlığı olan *Hüzün Saati* dedik. Onun
şiirinin ana temalarının da başında geliyor hüznün. Kâmil Aydoğan'ın
hayatının en yakın şahidi, en güçlü dayanağı olduğuna tanık olduğum
vefali eşi Semiray Hanım da, belki çok öznel çağrışımlarla, kitaba ad
olarak *Hüzün Saati*'ni seçti.

Kitabın hazırlanması aşamasında en büyük emek ve katkı, hiç kuş-
kusuz Kâmil Aydoğan'ın sevgili kızlarından Ayşe Hicret Karakaya'ya
ait. Birçok şiirin arşivlerden taranıp derlenmesinde, yayımlanmamış
günlükleri arasından bulunup çıkarılmasında ve yazılmasında büyük
çaba gösterdi. Kendisine teşekkür ederim.

Ali Karaçalı

² *Hayatın Şiire Sığmayan Yüzü*, 1. Baskı: Ercan Kitabevi, Nisan- 2004, İzmir/ 2. Baskı:
Tudem Y, Kasım 2010, İzmir

YÜK

KAR TANELERİ

işte bakır rüyalar içinde bir akşam
uzaktasın ve üzeri örtülmüş bir resme bakıyorsun
hayatın şiire sığmayan yüzüne bakıyorsun
şiirin hayata sığmayan yüzüne

hangi şarkının sözlerinden alındı gözlerin
hangi mahcup
ve saklandıkça uzayan günün

utanmak senin için değil
utanmak içimde eriyen kar taneleri

hangi yaylanın rüzgârı geçtiyse aramızdan
suçum bu değil
denizlere kafa tutmak değil
yenilmez bir sevdam
bir ateşim varsa
alıp vurmak yamaçlarına